

סיכום המפגש של מינהלת האסטרטגיה – 10 ביולי 2017

נוכחים: איתמר גלזר, בועז ציון, עינת צחורי-פיין, ארנון דג, דרור מינץ, מוישה פליישמן, אמנון לרס, אורי ירמיהו, דני שטיינברג, אלי פינרמן.
אורחים: חמי ברקן (יו"ר הוועדה החקלאית ערבה תיכונה וצפונית), בועז הורוביץ (מנהל מו"פ ערבה תיכונה וצפונית), אביב דומברובסקי (מנהל מדעי מו"פ ערבה תיכונה וצפונית)

המפגש התמקד הדרכים בהם יכול מינהל המחקר החקלאי לסייע במציאת פתרונות להתמודדות עם משבר החקלאות בערבה.

חמי ברקן סקר את הנושא ותאר את הגורמים שהביאו להתפתחות המשבר. בשנים 2015-16 משרד החקלאות הקצה תקציב של 100 מיליון ₪ לתמיכה במגדלי פלפל שיעברו לגידולים אחרים. 70% מהתמיכה הייתה מענק, על פי כללים שנקבעו. מגדלים רבים נענו לאתגר, השתמשו בתמיכה ומגוון הגידולים בערבה בשנת 2016-17 התרחב. באופן בלתי תלוי, עונת 2016-17 מבחינת מגדלי ויצואני הפלפל שנותרו הייתה טובה יותר מהשנים הקודמות. מכל זאת נראה שקיימת התאוששות מסוימת אבל המצב לא חזר לקדמותו ורק מגדלי פלפל מצטיינים מרוויחים מהגידול. כדי שהמשבר לא יחזור יש לחשוב על דרכים יצירתיות לקדם את החקלאות בערבה. חמי הדגיש גם את המגמה המתמשכת של העלייה במליחות במי ההשקיה באזור.

בועז הורוביץ הציעה מספר תחומים שיאפשרו לקדם את הנושא, כלהלן:

- שיפור הקשר בין המו"פ לחוקרי וולקני לקידום נושאים בעלי חשיבות לחקלאות באזור
- כיסוי פערי ידע קיימים בנושאים הקשורים לפיזיולוגיה של הצמחים המגודלים בערבה תוך התמקדות בעקות אביוטיות
- שימוש במיקרו-גשמים לניטור תנאי הסביבה והמצב הפיזיולוגי של הצמחים ובמערכות תומכות החלטה לשיפור ממשקי הגידול (כדוגמא – המערכת של חברת סינג'ינטה)
- פיתוח והכנסה של גידולים חדשים – אחרים – לאזור (כדוגמא – גידול גיאבות מהזנים החדשים שפותחו בוולקני)
- פיתוח והכנסה של תחומים חדשים – תחומי נישא – הקשורים לביוטכנולוגיה ותעשייה (כדוגמא – גידול אצות)
- בחינת טכנולוגיות שפותחו בוולקני במו"פ – שימוש במו"פ כפלטפורמה לביצוע ניסויים בקנה מידה חצי מסחרי
- כיסוי פערי ידע בנושאים הקשורים למיקרו כלכלה ברמת המגדל הבודד
- קידום שיתופי פעולה מסחריים בין חוקרי וולקני למו"פ
- חיזוק הקשרים של חוקרי וולקני עם אנשי שה"מ והמדריכים האחרים העובדים בערבה
- הגדלת ההיכרות של כלל חוקרי וולקני עם המו"פ והפעילות המתבצעת בו.

התקיים דיון בנושא והנקודות שהעלה בועז סוכמו, בסופו של דבר, לארבעה תחומים:

1. כיסוי פערי ידע ופיתוח גישות לאופטימיזציה של ממשקי גידול בגידולים הקיימים בערבה;
2. פיתוח ענפי גידול חקלאיים חדשים בערבה;
3. פיתוח תחומים חדשים, ביוטכנולוגים, תוך התחברות לתעשייה ופתיחת חסמים בעבודה מול 'קידום';
4. חיזוק הקשר וולקני-מו"פ.

הוחלט לקדם את הנושא בדרכים הבאות:

- א. ארגון דיונים מקצועיים בנושאים הרשומים בסעיפים 1-3 למעלה.
- ב. בחינת האפשרות לקיים סיור מקצועי של החוקרים החדשים של המינהל במו"פ ערבה.

רשם: דני